

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.L5@regeringskansliet.se

Yttrande över betänkandet Straffrättsliga åtgärder mot korruption och tjänstefel (SOU 2025:87)

Dnr Ju2025/01606

Tingsrätten har granskat utredningens förslag utifrån de intressen som domstolen har att beakta. Nedan redogörs för tingsrättens synpunkter på förslagen.

Straffansvar för missbruk av offentlig ställning

Den föreslagna bestämmelsen är i vissa avseenden oprecis samtidigt som den har ett vidsträckt tillämpningsområde. Den personkrets som träffas av bestämmelsen är påtagligt bred. Den innefattar både personer som deltar i nationella förfaranden som medför att beslut och handlingsprocesser påverkas och personer som utövar offentliga uppgifter utomlands såsom utländska ministrar, borgmästare och domare. Tingsrätten anser att tillämpningsområdet för den föreslagna bestämmelsen bör klargöras med angivande av konkreta exempel i författningskommentaren.

Utredningen konstaterar att det finns ett särskilt behov av utökad kriminalisering. Bestämmelsen, som har ett med andra straffstadganden överlappande tillämpningsområde, är tänkt att träffa komplexa förhållanden där många aktörer kan vara involverade. Bestämmelsen innefattar också ansvar för underlåtenhet. Utredningen föreslår att endast avsiktssuppsåt ska tillämpas vad gäller syftet med gärningen. Vid en bedömning av ett och samma händelseförlopp, kan rätten således komma att fälla personer som handlat med direkt uppsåt men frikänna aktörer som visserligen i övrigt agerat på samma sätt men endast med likgiltighetsuppsåt ifråga om syftet med gärningen. Konstruktionen riskerar att medföra tillämpningssvårigheter. Det kan också ifrågasättas om den föreslagna bestämmelsen når det identifierade reformsyftet. Det noteras vidare att det inte finns något förslag om att kriminalisera grova brott på förberedelsestadiet, i motsats till vad som föreslås för övriga korruptionsbrott enligt den nya lagen. Något skäl till att så är fallet anges inte.

Sammantaget ser tingsrätten en risk att den föreslagna bestämmelsen kan medföra tolknings- och tillämpningssvårigheter, samt i vissa fall även otillfredsställande resultat.

Förtydligande avseende ringa tjänstefel

Utredningen föreslår att det ska förtydligas i lagtext vilka omständigheter som ska beaktas vid bedömningen av om en gärning är att anse som ringa och därmed undantagen från straffansvar. Någon ändring i förhållande till gällande rätt uppges inte vara avsedd.

Tingsrätten ifrågasätter om det finns tillräckliga skäl att genomföra den föreslagna ändringen. I sammanhanget kan framhållas att straffbestämmelsen tjänstefel träffar gärningar av vitt skilda slag och det finns därför även fortsättningsvis behov av en ventil för att undanta handlande som sammantaget framstår som försvarligt och ursäktligt. Det nämnda talar för att inte ge vissa specifika omständigheter för stor betydelse på bekostnad av en helhetsbedömning av gärningen. Vidare har det inte framkommit några konkreta omständigheter som föranleder att det finns behov av ett förtydligande i lagtext.

Undantag från kravet på dubbel straffbarhet

Utredningen föreslår att en rad korruptionsbrott ska undantas från kravet på dubbel straffbarhet genom en hänvisning i 2 kap. 5 § *andra stycket* 4 brottsbalken.

Tingsrätten noterar att straffbestämmelsen oäktsam finansiering av korruptionsbrott (10 § nya lagen) inkluderar ringa brott, trots att det i övervägandena anges att undantagsregeln inte bör omfatta sådana brott. Ett förtydligande av hänvisningen krävs därmed för att uppnå det önskade resultatet.

Tingsrätten har i övrigt inga invändningar mot förslagen.

Detta yttrande har beslutats av chefsrådmannen Magdalena Hägg Bergvall, rådmannen Jakob Hedenmo och tingsfiskalen Åsa Edlund (föredragande).

Magdalena Hägg Bergvall

Åsa Edlund